

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravištvó (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trispóna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrát; 15 kr., če se tiska trikrát. Pri večkratnem tiskanju se cóna primérno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana písmá se ne sprejemajo.

Vredništvó je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvzémši nedelje in prázničke, ob 1¹/₆ uri popoldne.

Štev. 141.

V Ljubljani, v sredo 24. junija 1885.

Letnik XIII.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEČ“,

edini slovenski dnevnik na katoliško-konservativni podlagi,

nastopil bode s 1. julijem drugo polovico XIII. leta svojega obstanka. Ob tej priliki vabimo najljubše vse prijatelje našega lista, da bi se kolikor toliko podvzivali z določiljanjvjo naročnine, katerim je taista že potekla, kakor tudi z razširjanjem našega lista, za kar se našim dosedanjim gg. naročnikom še prav posebno priporočamo.

„Slovenec“ veljá za Ljubljano pri opravištvu prejemán:

Za celo leto	13 gl. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računi 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemán veljá:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Opravištvó „Slovenca“.

Naše vojno brodovje.

Koliko lepega denarja izdajajo države leto za letom za vojaške potrebe in namene, da se mora v resnici marsikteri nehoté vprašati, kedaj pridejo oni blaženi časi, ko državam ne bo treba varovati svojega ozemlja z milijoni bajonetov. Koliko kapljic potú prelíjo delavski stanovi, da prislužijo bore forinte, s katerimi se plačuje življenje sovražnikovo. Kujejo se mirovne pogodbe „na večne čase“, državniki si segajo v roké obetajoč mir in spravo, toda vsote vojaških budgetov rastejo leto za letom. Dan današnji ima vsaka vlada Janov obraz. Ko zagovarja in pojasnjuje minister vnanih zadev svoje potrebnosti, slika ves svet najsvetlejšimi barvami, da biva država s svojimi sosedi v „najboljših razmerah“; ko pa pride na vrsto vojni minister, pokaže pa Martov

skremžen obraz ter našteva dolgo vrsto popravil, s katerimi bo mogel braniti državo proti škodoželjnemu sosedu. Toda dokler politika ne pripozna javne morale, ostalo bode pri starem; vse prošnje in grožnje trpečih narodov ostanejo „glas upijočega v puščavi“.

Dokler narodi in posamezni državniki ne ukroté svojih strasti, bil se bo boj, prepir ne poneha, militarizem ostane v tej ali drugi obliki.

Ako se oziramo na vojne priprave in silne armade naših bližnjih sosedov, gotovo ne moremo in ne smemo očitati našim delegacijam, da že nekaj let vedno uvažujejo veljavo in moč drage nam Avstrije ter dovoljujejo vojni upravi, da-si s težkim srcem, česar je neobhodno potrebno. Dokler je še imela ustavoverna stranka večino v zbornici in delegacijah, ni se ozirala na Avstrijo kot velešilo. Ustavovercem bilo je konečno vse jedno, ostane li Avstrija med prvimi državami, ali pa stopi v vrsto srednjih držav. Bili so varčni pri vojni upravi, propalim bankam in raznim društvom, ki so jih upravljali možje iz njihove srede ter polnili si žepe, metali so milijone in milijone v nenasiljivo žrelo.

Zanimivo bi bilo našim čitateljem ob kratkem opisati moč in preosnovo naše armade; ker ste pa večini že znane, hočemo za sedaj opustiti in le s kratkimi potezami seznaniti čitatelja z vojnim brodovjem, na katero smemo biti od l. 1866 vedno ponosni.

Pred kratkim časom so se v Angliji in Franciji mnogo borili z vprašanjem, ktera teh držav je močnejša na morji. Angleški admiral sir Thomas Symonds rekel je naravnost, da francoske oklopnice prekosé angleške gledé števila, topov in drugih prednosti. Zahteval je, da mora Anglija pomnožiti svoje vojno brodovje, če hoče uspešno braniti raztresene naselbine. Tudi prejšnji vrhovni izdelovalec angleškega brodovja, sir Edvard Reed je trdil, da je francosko vojno brodovje močnejše od angleškega, ker ima ona več ladij z oklepom 15 palcev debelim.

Tudi Italija, ki vedno preži na južne Tirole, Istro in Dalmacijo, izdala je zadnja leta primeroma največje svote za svoje brodovje in se more ponášati z največjimi oklopnicami in topovi.

Mogočno je že rusko vojno brodovje, dasi še le v razvoji, v Baltijskem in Črnem morji po številu in velikosti ladij. Poleg tega so Rusi izvrstni mornarji, gledé torpedovk nadkriljujejo celó Angleže.

Nemčija tudi ni zaostala. Po načrtu l. 1873 je bilo do l. 1882 dovoljenih 218,437.500 mark in za vsako leto še vedno rastoča svota, tako leta 1874 16,290.000 in 1882 že 31,368.000 mark. Ta načrt se sicer ni popolnem vresničil, vendar ima Nemčija tako brodovje, da lahko brani svoje obrežje; zadnji čas si je celó ogledalo daljno Afriko.

Toraj ni čuda, da je tudi Avstrija obrnila svojo pozornost na vojno brodovje.

Do l. 1848 je bilo brodovje naše države laško, rekše benečansko, nikakor pa avstrijsko. Vse je bilo laško: vodstvo, službeni jezik, večina častnikov, skoraj vse moštvo in imena ladij. V Benetkah je bil sedež poveljnikov in vseh štabov; tam je bilo osrednje pristanišče in orožnica (arsenal). Previdni domljubi so pred l. 1848 vedno opozorovali dotične kroge, da na avstrijskem brodovji véje le laški duh, in da bi se Avstrija ne smela mnogo zanašati na svoje brodovje v boji z „mlado Italijo“. In to se je tudi vresničilo. Komaj je na spomlad l. 1848 v Benetkah izbruhnila revolucija, izgubljene so bile v osrednjem pristanišču nakopičene vojne zaloge, in večina mornarjev je pobegnilo k sovražniku. Le nekaj ladij so rešili previdni in hrabri častniki, in te so bile začetek in temelj avstrijskega brodovja.

Prvo skušnjo je vrlo dovršilo avstrijsko brodovje pod genijalnim Tegetthoffom v vojski proti Dancem. Po celem svetu pa je zaslovelo imé c. k. brodovja l. 1866, ko je 20. julija istega leta slavni Tegetthoff premagal laško brodovje. L. 1868 prevzame ta junak sam mornarsko upravo ter izreče načelo: Avstrija mora imeti malo, a vedno pripravljeno brodovje 15 oklopnic. Toda umrl je blagi mož že v aprilu 1871 in njegovi nasledniki ga niso mogli nadomestiti.

Vrh tega tedanje delegacije niso imele mnogo pojma o mornarstvu ter so povdarjale vedno le varčnost. Mornarska uprava pomagala si je s zvijačo. Ker so ji delegacije, v katerih je imela ustavoverna

LISTEK.

Izlet na Zaplato.

Lepi, jasni dnevi prve polovice tega meseca mi kar niso dali zmirom tičati doma v tesnem zidovji, marveč izvabili so me skoraj dan za dnevom kam vun na prosto pod milo nebo; nekterikrat tudi kam dalje: ali v Kamniško Bistrico, ali v lepo Kokriško dolino ali kam drugam; in na sv. Vida dan jo pobrišem celó na Zaplato. Že pred dan prek večeru zapustim dom in jo režem proti Predvoru, kjer prenočim. Drugo jutro se vzdignem na vse zgodaj ter polagoma korakam skozi Novo vas v Suho dolino in potem zmirom višje in višje navkreber skozi gosti listnek proti Mačevski koči, vedno na levo in desno oziraje se, kje bi kaj zanimivega zapazil in pobral. Dalje časa mi ni bilo ničesa posebnega zaslediti. Ko pa se že bližam koči, zagledam v bukovi lozi na dolomitnem z listjem pokritem pesku lepo, v naši deželi le redko vsajeno rastlino „Corallorrhiza innata“ po imenu, in ne dalječ proč od nje še prekrasni čevljič, „Cypripedium Calceolus“, ki tudi ni

tako navaden. Obe ti rastlini spadati med ceptece, ali kukavice; a kako velik razloček je med njima! Prve, bi rekel, je gola ponižnost, druge pa sama gizdavost. Poglej le to, kako ima našopirjeno glavo, svoj cvetni obod. Svetlo-rumeni medeni listek, podoban čevlju, a še bolj opanki, ti je napihnjen kakor mehur, zraven ima pa še 4 ozke navskriž stoječe temno-rujave precej dolge listke, s kojimi se hoče ponášati enako našim gizdavam gorenjkam, koje tudi brez vse potrebe nosijo dva zadej na pasu pripeta dolga in široka svilnata trakova, podobna dvema repoma, ter si domišljujejo, Bog vedi, kako jih to lepotiči. O neumne norice! Ogleduješ pa uno rastlino, ne zapaziš na nji nič ošabnega, nič prevzetnega, nič gizdavega. Na svojem, kako malo pód, visokem, zelenkastem, brezlistnem stebelci ima rahel klasek cvetja, obstoječega iz 4—6 rumenkastih majekinih cvetkov. Le s svojo mesnato rumeno, enako koravnemu stebelu razraščeno korenino bi se smela malo pobahati, a to ima v zemlji skrito. In vendar, pri vsi tej priprostosti ti je ta rastlina tako ljubka, da jo kaj rad seboj vzameš. Blizo tega mesta pobral sem še mahove: Duvalia rupestris, Myurella Careyana in Zieria julacea, potem pa koj

naprej in v dobri četrtinki ure dospel sem do kočé, stoječe v prijazni dolinci med Golišeč-vrhom in malem Grintoveem. Oj kaka planinska rastlinska krasota se razgrinja tu človeku pred očmi! Kogar le količkaj veselijo cvetlice, se teh planinskih krasotic kar zadosti nagledati ne more. Tu vidiš po zvežo-zelenih tratah lepe Anemone baldensis in narcissiflora, Primula etatior, Androsace Chamaejasme, Soldanella alpina, Gentiana acaulis, Trollius europaeus, Saxifraga rotundifolia in še mnogo, mnogo družih. Bregovi se ti vidijo kar rudeči od brezštevila po njih rastečih Primula calycina in Silene acaulis; skalovje pa je okrašeno z Bellidiastrum Michellii, Paederota Ageria, Pinguicula alpina in Primula Auricula.

Po kratkem oddihljeju začel sem plezati ob strmih skalnatih pečinah navkreber na 1854 mtr. visoki Srednji vrh in od tam čez globoki jarek na Zaplato. Ker je po grabnih in žlebovih, po kojih največ raznovrstnih mahov raste, še veliko snega in ledú nakopičenega, se samo ob sebi umeje, da teh rastlin nisem veliko dobil; zato sem jo pa razvrha Zaplate naravnost ulil navzdolž drsaje se po njenem zelenem silno strmem hrbtu proti tako

stranka večino, odrekle potrebno svoto za nove oklopnice, terjala je kredita 8 milijonov, da se predelajo tri stare oklopnice. S tem denarjem so izdelali tri nove ladje, od starih so porabili le stroje in oklepne plošče. Da bi bila vojna uprava izboljšala tudi topove, na to ni mogla misliti, ker ji je manjkalo denarja. Celó liberalni listi so trdili — da bi se bili le motili — da se nove avstrijske ladje po trdnosti, hitrosti in gledé topov nikakor ne morejo meriti z novjšimi ladjami tujih držav. Toda krivi so bili ustavoverci sami, ker oni so razpolagali z državnim denarjem.

Vsled „varčnosti“ liberalnih delegacij je naše brodovje tudi navadno počivalo po pristaniščih, o pomorskih vajah smo le malo slišali. Kako so se toraj mogli vaditi admirali, častniki in mornarji v svoji službi?

Z novim življenjem navdahnili je naše brodovje baron Sterneck, novi poveljnik, drugi Tegetthoff, mož, ki se ni vadal v pisarni, temveč v ognji na morji. V delegacijah je dobila večino sedanja desnica ter dovolila vojni upravi potrebni kredit. Že lansko leto meseca julija so se vršile pomorske vaje vpríčo presvitlega cesarja okoli Trsta in ob isterskem obrežji.

Pred leti se je cenila moč vojne ladje po debelosti oklepa in topovih, sedaj pa se merita v moči oklep in torpedovka.

Torpedovka je mala ladja iz lahkih jeklenih plošč, dolga do 100 čevljev, široka 12; njen stroj premôre do 500 konjskih močij, hitrost 18 do 20 vozlov v uri (t. j. če ladja v treh sekundah preplava lastno dolžino). Oborožena je z 2 ali 4 torpedi, enim malim topom, posadka je močna 10 do 12 môž. Orožje torpedovke je toraj podkop (mine), ki raztrešči najmočnejšo oklopnico, ako se ji približa.

Oklopnico pa smemo imenovati plavajočo baterijo. Dolga je navadno 300—400 čevljev, s strojem 8—10.000 konjskih moči, preplava okoli 14 vozlov v uri. Moč njena je železni, več palcev debeli oklep, orožje pa so težki topovi, ki molé svoja žrela pri oknih iz ladje. Za boj z lesenimi jadjami in torpedovkami ima oklopnica na površji pripravljenih več manjših topov, iz katerih se vsuje toča krogelj na sovražnika. Z denarjem, ki se potrebuje za eno oklopnico, izdela se 50—60 torpedovk, v isti razmeri je tudi število potrebnih mornarjev.

Kakor je torpedovki nevaren vsak strel z oklopnice, ki je lahko predere; isto tako nevarna je mala torpedovka mogočni oklopnici, da je ne vrže v zrak. Po dnevu se torpedovka kaj težko približa oklopnici. Torpedovka je sicer mnogo hitrejša in vidi se je le malo iz vode, vendar jo lahko prepadé goste krogle z oklopnice, preden se ji približa. Vse drugače pa je po noči, v megli ali v dimu pomorskega boja, tu se pokaže velika važnost torpedovk. Niti električna luč dosti ne pomaga. Vsled tega morejo oklopnice mnogo manj škodovati pomorskemu mestom, ker bati se morajo tu in tam pod vodo skritih torpedov. In vendar tudi v prihodnje ne bo mogla nobena pomorska država napasti sovražnika brez oklopnice, kakor se tudi braniti ne more brez torpedovk. Na to so se ozirale tudi vse države od l. 1866.

Naloga našega vojnega brodovja ni, da bi sovražnika iskalo na širokem morji, marveč, da brani obrežje ob Adriji.

Na to se je opiral tudi načrt, ktereга je baron Sterneck predložil zadnjim delegacijam. Rekel je,

imenovanemu „hudičevemu borštku“, obstoječemu iz samih starih debelo-debljih bolj pritlikastih hib ali bukev, nadejajoč se, da bodem vsaj tukaj s kakimi kaj vrednimi mahovi napolnil svojo torbico; toda tudi v tej zakleti lozi ni bilo kake posebno zanimive stvari mi stakniti. Malo nevoljen jo vderem dalje po še zmirom silno strmih košenicah, želeč kaj kmalo priti v Predvor, da bi tudi moj želodec, ki se je celi božji dan precej trdo postil, kaj gorkega dobil. V jako pekoči vročini jo primaham nekako ob 3. uri popoldne v Tupaliče do Posevkove gostilne, kjer so mi s prav okusno južnico postregli. Od ondašnjih preprijaznih ljudi poslovivši se navežem zdajci pot nazaj na št. Urško goro, kamur sem blizu 9. ure zvečer nekoliko vtrujen prikreval.

Da-si jaz ta pot nisem veliko nabral, vendar svetujem vsakemu botaniku pogostoma obiskovati Zaplato in bližnje gore, zlasti Storžiča; gotovo bo vselej z bogato nabirko lepih Phanerogamov povrnil se na svoj dom.

Robič.

da ne namerava pomnožiti brodovja, ampak le tako preosnovati in predelati, da bo z vspehom branil avstrijsko obrežje in pospeševal pomorsko kupčijo.

Terjal je denarja za potrebno število torpedovk, s katerimi bo mogel na štirih krajih braniti Istro in Dalmacijo ter branil v boji bojne ladje. Doneski iz državne blagajnice naj bi se razdelili na prihodnje tri leta. S temi doneski hoče Sterneck oborožiti sedanje oklopnice s torpedi, topovi, izdelati novih oklopnice, oborožiti nekaj Lloydovih parnikov z „mitrelejzami“ ter preskrbeti brodovju potrebnih zalog. Znani diplomat baron Hübnér je gorko pohvalil načrt barona Sternecka, češ, da preostaje avstrijskemu brodovju dokaj široko polje ob Adriji in Mali Aziji, kjer se lahko razvija. Pristavil je tudi, da o Avstriji veljajo ravno narobe besede Palmerstonove, ki jih je govoril o Angliji: „Anglija je pomorska država, in ne kontinentalna prve vrste; naše glavno orožje je brodovje, armada je dopolnjuje.“ Tudi grof Hohenwart je podpiral terjatve poveljnika mornarstva, rekoč, da se mora mirovna dôba dobro porabiti, posebno sedaj v dôbi železnice in brzovanja. Leta 1848 je laški admiral Albini vstavil vso tržaško trgovino. Leta 1859 je moral cel armadni voj (corps) varovati naše obrežje, in vendar so se morale še umakniti posadke na Reki in družih obmorskih mestih dvema francoskima fregatama.

Na to so delegacije dovolile za l. 1885 vsega skupaj 10.718.589 gld. Lansko leto je bilo odločenih 9.432.930 gld. S tem denarjem se bo izdelal en križar I. vrste, vojna stolpna ladja „prestolonaslednik nadvojvoda Rudolf“, en križar II. vrste, deset torpedovk in predelala oklepna fregata „nadvojvoda Ferdinand Maks“.

Odkar so postale torpedovke tako nevarne oklopnice, gledajo pri izdelovanju novih ladij največ na hitrost. In kot hitre, dobro oborožene ladje so znani križarji, ki imajo posebno nalogo, da lové kupčijske ladje sovražnikove. Tako ima n. pr. angleško kupčijsko brodovje 30.000 jadernikov in 8200 parnikov, in od teh ima komaj 300 ladij hitrost nad 12 milj. V boji toraj hitri križarji lahko vse ostale polové, ako jih ne spremljajo bojne ladje.

Posnemati smo toraj začeli Bismarka tudi gledé brodovja; s časom doživimo morda še v Avstriji kolonijalno politiko.

H-t-b-r.

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. junija.

Notranje dežele.

Smešni so prepíri za prazen nič, če se vna-majo med zasebniki, od katerih se nič drugega ne zahteva, kakor da so lepo tiho in da davek plač-jejo. Če se pa zastopniki naroda zberejo, da začno prazno slamo mlatiti, kakor so to minuli teden *levičarji na Dunaji* storili, prepíraje se za oslovo senco v pravem pomenu besede, je pa to jako pomilovanj vredno in žalostno. 128 zastop-nikov faksijskih levíčarjev bilo je povabljenih na veliki shod, kjer naj bi se določilo, kako naj se imenuje v bodočem državnem zboru nemško-libe-ralna stranka; od tistih povabljenih prišlo jih je 90 skupaj. Stiri ure in pol vgilali so ali naj se ji reče: „Združena levica“, „nemški klub“, ali pa celó „klub zjedinjenih Nemcev“. In ko je polpeto uro preteklo, so bili ti najnovejši Ab-deriti ravno tam, kjer so bili o začetku. Razšli so se, kakor so bili prišli. Le tolikanj so sklenili, kakor nam je brzovaj poročal, da bodo izvolili petindvajse-toričen odsek, ki naj bo potem novemu duštvu ime izbral. Ubogi nemški narod, ki imaš take sleparje za svoje poslance in mi za svoje nasprotnike. S ta-kimi ljudmi, ki se zaradi jednega imena po pet ur pričkajo, se pač ni nadjati vspešnega delovanja v državnem zboru, da bi davkoplačevalec kaj koristi od tega imel!

Nova *pogodba z Madjari* zaradi dualizma čaka nas drugo leto, ter se iz Ogerskega že slišijo posamični glasovi, da bodo Madjari letos z novimi zahtevami stopili pred nas Avstrije in zahtevali, kar jim že celó ne gré. Dvakrat smo že sklepali tako pogodbo odkar so Madjari sami svoji postali. Ker je madjarska stran avstro-ogerske države še večja, kakor naša, — kajti v državnem zboru na Dunaji zastopane dežele obsegajo 300.224 □ km. in imajo 21.492.000 prebivalcev, deželá pod ma-djarsko krono je pa za 324.000 □ km. s 15.761.000 prebivalci; razločka je toraj toliko, da je Ogerska za 23.775 □ km. večá memo Avstrije, ima pa za 5.731.000 prebivalcev manj, kakor je nas; so po-daniki krone sv. Štefana odločno na boljem, ker jih ne pride tolikanj na jeden □ km., kakor pri nas, toraj lahko jeden več pridobi in je premožniši.

Kljubu temu pa so nas prisilili, da smo mi prevzeli 70 % državnega dolga, sami pa le 30. Ravno tako mi po 70 % plačujemo, kjer imamo kaj skupnih stroškov, kakor postavim za vojake, Madjari pa le 30. Pri vsem tem imajo pa ravno tiste pravice, kakor mi. Tako je bilo leta 1867, kedar se je dua-lizem porodil in prva pogodba sklenila. Pri skle-panju druge pogodbe leta 1877 zahtevali so Ma-djari že svoje bankovec, t. j., drugo stran bankovca porabili so za-se in mi smo jim jo dali; poleg tiste so pa tudi še rekli, da bi radi nekaj stotin carine v svoj žep dobili, ktero morajo tuji pridelki v Av-strijo prihajajoč plačevati in tudi te jim naše dobre duše niso odrekale. Kaj pa bode sedaj pri sklepanji tretje pogodbe? Zopet nekaj novih zahtev in kakor čujemo, imajo Madjari drugo leto na dnevnem redu pripravljeno zahtevo, da se jim privoli popolnoma samostalna vojska in pa stalna rezidenca ogerskega kralja vsaj za pol leta v Budapešti z vsem kraljevim sijajem in za pol leta pa, kjer mu bo drago. Da se jim bode to z ravno tisto prijaznostjo pritrdilo in dovolilo, kakor so se jim dosedaj denarji in honvedi dovolili, je pač prašanje. Avstrija bi morala potem le pričakovati dneva, kedar se bode krona sv. Šte-fana popolnoma odtrgala iz njenega grba. Da na to Madjari že zdavnej delajo, je gotovo; dosegli bodo tudi, če se jim Avstrija o pravem času krepko na-sproti ne postavi!

Ljudsko štetje po *Sarajevu* je dokončano in število prebivalcev določeno. Glavno mesto ponosne Bosne, Sarajevo, ima 27.028 prebivalcev. Med temi je 15.000 Turkov; ostalih 12.000 razdelimo na tri dele in mislimo, da se ne bomo mnogo motili, če trdimo, da ste dve tretjini od teh srbskih razkol-nikov, tretja pa katolikov in židov. Sicer pa gledé poslednjih natančnih podatkov še nimamo, temveč sodimo, kolikor so nam sploh ondi razmere znane. Število 27.000 se nam za Sarajevo jako pičlo zdi; saj je vendar bosanska prestolnica mesto Sarajevo tako raztegnjeno, da se človek prav pošteno vtrudi, preden pride od jednega konca, recimo od tega na Blažijski cesti, pa do onega, kjer se začenja za gradom cesta v Mokro. Odkar je prišlo Sarajevo Avstriji v roke, oživela je ondi obrtniža na nezasi-ljan način. To se zná, da jo je k temu tudi zlobna roka prisilila; kajti v Sarajevu je bil že dvakrat velik požar, ki je povzročil, da bo mesto novo lice in evropsko podobo dobilo. Letošnjo jesen meseca septembra menda dovršilo se bode novo vladno po-slopje, v katerem bodo vse oblastnije prostor imele, da ne bodo tako raztresene, kakor so še do sedaj. Zida se tudi večá katoliška cerkev stolnica in nekaj zasebnih hiš. Kallay se je ravnokar ondi bivoječ jako pohvalno izrazil o ondašnjih uradnikih, da so pridni, ker jim gré delo vrlo spod rok. No, saj je prav; dolgo časa je trajalo, preden je Bosna spretne uradnike dobila.

Vnanje države.

Turški vojaki in *bolgarski vstaši* trčili so nedavno skupaj in to s tako silo, da je vničena cela banda poslednjih, 80 môž broječa, ki so se več z ropanjem kakor s pripravami na vstajo pe-čali. Načelnik te roparske zadruge, Kemalov, nekdanj major v ruski vojski, in 15 môž ž njim vred je bilo ubitih; nekega družega načelnika in pa 13 to-varšev so pa vjeli, da jih bodo s konopcem pove-ličali. Ostali so zbežali proti Kosovemu, kamor so šli jih preganjat turški vojaki. Poleg teh ima pa Bolgarija še več družih roparjev, ki so se pa za jedenkrat umaknili v goré po Monastirski pokrajini, kjer se hočejo zbirati in vstajo pričeti. Bolgarski kmetje pa nič kaj ne marajo za-nje, ter tu pa tam še sami pomagajo, da jih, kolikor se le dá, polové.

Da se *Lahom* na razbeljenih tleh ob Ru-dečem morji slabo godi, se imajo le svoji trmogla-vosti zahvaliti. Kralj Janez Abesinski ima, kakor je to našim čitateljem že znano, kake tri dni hodá od Masane jako lepo zaraščen in gorat svet Keron. Lahom se je po njegovi senci že zdavnej zdehalo in lahko bi že bili po onih goščavah posedali, če bi bili kralju Janezu obljubili: 1. Da ne bodo razun Masane ob Rudečem morji nikjer drugod svoje sitnosti prodajali po abesinskih obalah. 2. Da bodo Arkit, Monkul in Arafalij prej ko prej zapu-pustili, ker so abesinska lastnina. 3. Morali bi bili obljubiti, da ne bodo posebnih poslancev imeli pri kralji Meneliku v Šoí, ter da s tem sploh ne bodo nikakih diplomatskih spletek delali. 4. Bi bili morali Lahi z Abesinci napraviti tgovinsko pogodbo, vsled ktere bi bili Abesinci v Masani prosto trgo-vino imeli. Toliko je zahteval abesinski kralj na svojo korist; nasprotno je pa Lahom ponujal, da bo za to skrbel, da se jim bode trgovina z Abesi-nijo, kolikor se bo le dala, polajšala in jim hoče Masano za laško pokrajino pripoznati. Lahi pa teh zahtev niso hotli pripoznati in to se jim sedaj vtepa, pa nemara da se jim bode še!

„Köln. Ztg.“ je gledé *nemške politike* nav-zlic angleški kabinetni spremembi zopet nekaj pi-sala, iz česa se že na prvi pogled vidi, da je pisano zato, da se za tistim prave, ravno nasprotne misli skrivajo. Omenjen časnik trdi, da se nemška po-litika pri tem ne bo prav nič spremenila. Je že mo-goče, verjetno pa ni, kajti če tudi se nadalje bere, da so bile razmere med Angleško in Nemčijo ves čas prijazne, si tega „prijaznega“ ne moremo v drugem pomenu misliti, kakor v tem, da se ravno

med seboj lasali niso. Sicer pa tudi do tega lanskega leta že ni ravno mnogo manjkalo, kedar je Bismark zabavljati jel čez angleško nesramnost. Je že res, da je šla večina tega navideznega sovraštva na Gladstonov račun, katerega je Bismark ravno toliko obrajtal, kakor trn v peti, vendar pa se je kolikor toliko tudi med obema narodoma napetosti kazalo. Dalje trdi „K. Z.“ da je Nemčija danes še ravno tako za mir navdušena, kakor je bila pred 14 leti. To ji že radi verujemo, če tudi se nam tukaj v spomin vrivajo velike priprave na boj, ki jih je predlanskim ob nemško-ruski meji z neko blastjo delala, kakor bi se bili imeli že drugi dan sprijeti in vendar ji Rusi niso dali drugega povoda, kakor tega, da so nekaj polkov konjikov iz sredine cesarstva zamenili s tistimi, ki so bili sedaj ob meji. Nemčija bo miroljubna, dokler se ji ne ponudi priložnost na dobiček. Pri tolikem številu političnih sodelavcev, kolikor jih ima ravno Nemčija v Avstriji, ki so vsi v njeni službi, se nam pač ni preveč zanašati na njeno miroljubnost; zaupati ji pa že celó ne smemo!

Včerajšnji Londonski telegram naznanil nam je sporazum med liberalci in konservativci, kar toliko pomeni, kakor, da so liberalci *konservativnemu kabinetu* obljubili vsaj nagajati ne, če že drugega nič. Salisbury je nato prevzel vlado. Kaka pa li bo ta vlada? Taka, da bi Kranjec rekel: boljše je drva sekati in kamnje tleči, kakor pa v Salisburyjevi koži biti; poleg tega se pa še le ne vé, za koliko časa, da bodo to konservativno ministerstvo na krmilu ostalo. Gladstone jim je zunanjo politiko tako zmedel, da se morda brez velike vojske ne bo dala vravnati. In vendar bode Angleška v prvi vrsti svoje oči na to obrnila, ter od ministra zahtevala, da ji pridobi zopet staro dobro ime, katerega ji je Gladstone zapravil. Šudan je šel, v Egiptu jim ni mogoče dalje gospodovati, ker se temu skupna Evropa protivi, če ne bodo drugače gospodariti začeli; v Afganistanu jim bodo Rusi polagoma tla tako spodmaknili, da še blizo ne bodo mogli; kajti med Rusi je že sedaj misel razširjena in deloma tudi že vtrjena, da se mora Afganistan čem preje tem bolj angleškemu vplivu izmakniti, ako Rusi sploh sami sebi dobro hočejo, kajti to pa vsi dobro vedó, da Salisbury ni Gladstone. Z Gladstonom so se igrali, kakor se jim je zdelo, ker je že star in otročji postal. Salisbury jim bo pri prvi priložnosti zobe pokazal, ker ima že zdavnej — od nekdanj piko na nje. Dela se toraj v očigled tega konservativnemu kabinetu ne bo manjkalo, če mu bodo le liberalci mir dali. Poleg teh bode moral pa tudi vso svojo pazljivost na Irsko obrniti. Da se mu ne bo posrečilo sočutje te pokrajine pridobiti, je verjetno, da, skoraj gotovo; toda ravno tako gotovo je tudi, da se tudi Salisburyju ne bo bolje godilo od strani fenijcev, kakor se je Gladstonu. Če bi pa on svoj vladni plašč tako po vetru obrnil, da bi se Irci nadjali lepše bodočnosti, bi bil pa mož na konji; žalibog, da se tega pri angleški sebičnosti ni nadjati!

Španjolska vlada se je hudo pregrešila nad španjskim narodom, da mu je tako dolgo prikrivala pravi značaj bolezni, ki je po vseh južnih pokrajinah španjskih grozno razširjena. Neodvisni zdravniki so jo pa takoj s pravim imenom krstili, rekoč, da je to prava azijska kolera, prav tista huda, ki človeka umori v 7 do 48 urah. To je potrdil tudi ameriški zdravnik La Graja, ki se ravno sedaj z opazovanjem kolere bavi. Od sto zbolelih bolnikov umrje jih navadno po 50, pa tudi po 55 in to v 7 do 48 urah. Zanesli so jo bili letos spomlad delavci iz Alcire, ki so svoje umazano perilo v reki prali, ktero so ondašnji prebivalci pili. Tako vsaj se pripoveduje. Ameriški zdravnik vcepljevanja kolere ne obraja mnogo, če tudi je ne razglša za sleparijo; temveč on misli, da prave pomoči vcepljevanje že zarad tega ne more dati, ker ne pride s črevi in želodcem v nikako dotiko, ondi kakor je znano se pa kolera prikaže. Vera je edino sredstvo, pravi amerikanec, ktero pri cepljenju še najbolj pomaga, ker je vsak vcepljenec do dobrega prepričan, da ne more za kolero umreti, ravno ker ima vcepljeno. Da pa vcepljenih manj zbolí in še manj pomrje, kakor pa necepljenih, je resnica. Dr. Ferrana je privedlo na misel vcepljevanja opazovanje, da nihče, kdor je jedenkrat kolero srečno preživel, je v drugič ne dobi, ali k večjemu nekoliko bolehen postane. Ljudje so pa tako zaupanje vanj dobili, da trumoma k njemu derejo in si kolero staviti dajo.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 22. junija. Govorica o naših gorenjskih tatovih bo menda vendar le resnična. Naše okrajno c. kr. glavarstvo v Radolici je zaukazalo vsem občinam, da imajo svoje domovje stražiti od desetih zvečer do drugega jutra. Zažugana je tudi kazni srenjam, kjer bi se to ne spolnovalo in na zvesto spolnovanje ukaza od strani srenj imajo paziti in poročati c. kr. orožniki.

Mi smo c. kr. glavarstvu prav hvaležni za varnost in skrb, ktero nam z ukazom skazuje. A nasproti pa moramo tudi opomniti, da bode kmetiške

posestnike to hudo zadelo. Pomislimo le, koliko ima kmetovalcev dela, n. pr. ravno o tem času, s košujo; takoj potem z žetvo in za tem s sejanjem in tako kaže pot delu skozi celo leto. Kako naj pa celi dan težko dela in se potí, po noči pa čuje in straži? Saj menda bi bilo bolje, da bi orožniki pred tatovi stražili, kakor pa da bodo pazili na srenje ali bodo straže preskrbovale ali ne; ker čuti bodo vendar-le morali, če bodo hotli vedeti, kaj se godi — se ukaz li spolnuje ali ne. Če je nevarnost res velika, naj bi si nekaj vojakov privzeli in bilo bi vse bolj varno, kakor tako. Saj sili se kmetje brez orožja tako ne bodo mogli zdatno vstavljati in na dolgo časa tudi nočnih straž ne bodo mogli opravljati. Take so naše misli; mogoče pa, da bode boljše, kakor mislimo.

Iz Ormoža, 20. jun. (Svečanost nemškega viteškega reda.) Dne 18. t. m. bila je pri sv. Miklavžu poleg Ormoža lepa svečanost. Preč. gosp. dekan Albin Svinger dobil je od prednikov visokega nemškega reda nalogo, sprejeti začasne obljube gg. župnikov Cajnkarija iz Ormoža in Napasta iz Velike Nedelje, ktera sta pretečeni mesec končala svoj novicijat. V to svrhu zbralo se je pri sv. Miklavžu precejšnje število duhovnikov, med njimi vsi duhovni nemškega reda bivajoči na spodnjem Štajarskem in ker je bila svečanost prejšnjo nedeljo iz prižnice naznanjena, tudi veliko vernega ljudstva iz domače in sosednih župnij.

Ob devetih pričela se je slovesnost, ko so duhovniki v procesiji šli iz okinčanega župnijskega dvora v cerkev. Po kratki molitvi storila sta omenjena dva gospoda župnika svoje redovne obljube ter prejela iz g. dekanovih rok lepa zlata prsna križa v znamenje, da sta uvrstena v ta starodavni red.

Potem je sledila pridiga. Gosp. Skuhala, župnik Središki, je v temeljitem govoru razložil zbranemu ljudstvu važnost in svetost redovnih obljub in pomen križa, katerega nosijo na prsih bratje nemškega viteškega reda. Po pridigi je preč. gosp. dekan pel slovesno sveto mašo, po kateri so se duhovniki zopet v procesiji vrnili v župnijski dvor.

Med vso slovesnostjo so pogosto pokali možnarji, in tudi med obedom, ko je g. dekan napitnico napil Njega cesarski visokosti nadvojvodu Viljumu, vrhovnemu poglavarju nemškega reda, in Nj. Ekscelenciji g. knezoškofu Lavantinskemu itd.

—g.

S Hrvaškega, 20. junija. (Knjige „Matica Hrvatske“. Raznoterosti.) Pretečeno soboto jela je „Matica Hrvatska“ razpošiljati svoje knjige, obsegajoče 150 tiskanih izdane v 50.000 kosih, ki stanejo najmanj 20.000 gld., ki se morejo imenovati presijajni narodni dar. Smelo trdim, da ni na svetu knjižnega društva, ktero bi za tako majhno letnino (3 gold.) udom podajalo toliko, tako silno lepih knjig, prelepih po obsegu in po vsebini. Med temi so 4 zabavne, 1 na pol zabavna in na pol podučna, 2 naukovne. Omeniti jih hočem le površno, ker je bilo v par dneh tudi le površno pregledati jih mogoče:

1. Perom i olovkom: Sergij. To so črtice (4), v katerih nam črta pisatelj (Dobrovničan) bolj zapletene dušne probleme v idealnih potezah.

2. Sokica: Okrugic, je igrokaz, vzet iz življenja Slavoncev iz l. 1848 in 1849, tendenca mu je plemenita in rodoljubna, spada med najboljše igrokaze.

3. Kapitanova kći: J. E. Tomić, povest, ki se godi l. 1739 in 1740, živo riše tedanje razmere v Slavoniji, kakošna je bila vlada po turškem oslobojenju in preširnost nemških vojakov.

4. Pripoviesti (3): Šenoa. Znan je Šenoin pripovedovalni talent.

5. Slike iz pomorskega života: J. Carić (učitelj ladjoslovnih predmetov v Bakru, sam pomorec) zanimiv pomorski potopis (čez sredozemno morje I), razklada mornarsko življenje in razne prikaze morja in zraka. Knjiga ima 12 prelepih podob, podoba ladje, morjevid, slovarček le mornarjem bolj znanih besed in ladjarsko imenoslovje.

6. Iz bilinskega sveta: prof. dr. Kišpatić. Duhovito pripoveduje zgodovino rastlinstva in zemljopis njegov. Pridejana je pojasnujoča zemljopisna karta, kako je rastlinstvo po zemlji razdeljeno (od prof. dr. Jiruša) v 14 barvah. Tu dobiš prelepe opise rastlin v morju, gozdov, rastlinskih velikanov, vrtnih rastlin, obsega tudi 30 velikih lepih podob.

7. Poviest rimska: Tomić (od osnutka do obejnih Grakhov), delana po slavnem Francozu Duruyu Mommsenu itd. Dodal je kratki načrt rimske književnosti, kar navadno v takih knjigah pogrešamo. Pisatelj ne našteva toliko suhoparnih dogodkov in

letnic, kolikor značaj in moč rimskega duha, kažoč, kakošen je bil v sili, v sreči, da je bil stanovit, delaven, kakošen v bogočastju, v spoštovanju starišev, v čislanju domovine in družine, v izpolnjevanju postav. Zadej imaš zemljovid stare Italije, narejeno pri Just. Perthesu v Goti, tako lepo, da se ji boš čudil. „Matica Hrvatska“ popolnoma umeva svojo nalogo.

Ker je pero že pomočeno in v roki, naj postavim še par besedi, ki s poprejšnjimi vrsticami niso v nikakoršni zvezi. Menim glasovitega državnika naroda angleškega, Gladstonea, o katerem sodim, da se širijo krivi pojmovi o njegovem delovanju, in da se zato bolj zaničljivo o njem govori. Angleški liberalci (podobni našim konservativcem) so v besede pristnem pomenu liberalci, ljudje, ki spoštujejo pravico povsod, ter se potegujejo za človekoljubje. Angleški „konservativci“ so bili, na čelu jim žid Beaconsfield, ki so Bolgarom kneževino raztrgali in druge Slovane prikratili; oni so iz gole sebičnosti neprijatelji vsakemu večemu, zlasti pa Slovanom. Liberalci z Gladstoneom, takrat v manjšini, so prvi povzdignili glas v imenu človeštva proti morijam po Čerkasih in Bašibozukih na balkanskem poluotoku doprinašanih, ter s svojimi tabori dosegli, da so se človeške pravice priznale vsaj nekterim Jugoslovanom. Gladstone je odkritosrčni prijatelj Slovanom, zlasti južnim. On dopisuje s prvim škofom jugoslovanskim, z J. J. Strossmayerjem, kateremu je obljubil, da ga bo na koncu dni še obiskal. Strastni napadi konservativcev na Gladstonea imajo značaj osebne mržnje, kar je neplemenito, in pač njegovega kabineta mu je takorekoč vgodna priložnost, veličino svoje državniške razumnosti in sijaj svojih velikanskih namisli neokrnjen ovarovati. Pad njegov ni pravilen, ker je bilo 70 glasov njegove stranke slučajno nenavzočnih. Konservativci to dobro vedó, zato toliko obotavljanja od strani Salysburyjeve sestaviti novo ministerstvo, ker onih 70 glasov se more in se skoraj gotovo tudi bo, proti njemu obrniti. Dvema milijonoma je Gladstone priboril volilno pravico in mnogo drugih polajšav, vsemu temu so se upirali konservativci. Trezno angleško ljudstvo ima še toliko zdravega razuma, da bo znalo ločiti svoje prijatelje od konservativnih upivnjakov, zato se je nadjati, da mu bo izkazalo svoje popolno zaupanje, in da bo Gladstone v prihodnjih volitvah veličanstveno zmagal. Egiptovski nevspehi se mu ne morejo predmetati po pravici; ako bogata Angleška s svojimi ogromnimi sredstvi ni mogla zmoči vseh prirodnih ovir, bi jih li bile druge zadolžene države? Ako listi v deželi miru božjega in pobožnega življenja pišejo za konservativce in ako bi v pojudeh Avstriji rajši danes ko jutri Beaconsfielda II. postavili za ministerskega predsednika, vedó prvi čemu, drugi pa še niso pozabili Gladstoneovega: hands off (roke proč)!

Vilinski.

Domače novice.

(Včeranje seje mestnega odbora) vdeležilo se je 20 svetovalcev pod predsedstvom gosp. župana Grassellija.

M. o. dr. Zarnik sporoča, da je izstopil iz mestne službe magistratni praktikant Viktor pl. Schrey, ker je postal kancelist v kranjski hranilnici, ter priporoča da naj se ta izstop odobri, dalje pa, da naj se njegovo mesto ne razpiše, temveč kar tako podeli kakemu prosilecu, katerih se je že pet za tisto oglasilo.

Podžupan g. Petričič nasvetuje, da naj se g. Karol-Sirnikova ponudba 600 gl. za mestno hišo št. 19 pred Prulami zavrže, ker je prenizka. Se zgodi.

Sporočilo ravno tega odbornika o redu v blagajnicah in mestnem gospodarstvu vzame se naznanje.

Odpis dolžne stanarine Jožefa Grmeka se po nasvetu m. o. dr. Stareta sprejme, ker Grmek sedaj nima prav nobenega premoženja. Odpis znaša 94 gld. 41 kr.

O oddaji zgradbe nabrežja poleg Hradeckijevega mostu sporoča m. o. Potočnik a) da naj se ponudbi A. Dekleve in J. Kneza o sprejetju tiste zgradbe ne sprejmete; b) ter naj se razpiše meseca septembra zopet javna dražba, v kateri naj se zgradba nabrežja ob Hradeckijevem mostu določi do konec avgusta 1886; in c) dotlej pa naj se pooblasti mestni magistrat za vse skrbeti, kar se bo za ohranitev dotičnega nabrežnega zidu potrebovalo.

M. odborn. dr. Tavčar je zato, da se delo

takoj izroči podjetniku A. Deklevi, in naj se rok dovršitve določi do konec oktobra 1885.

M. o. Gogala je za predloge Potočnikove, ravno tako Bleiweis vitez Trsteniški, in so se ko- nečno tudi nasveti sprejeli.

V c. kr. mestni šolski svet nasvetoval je prof. Zupan v imenu šolskega odseka, da naj se zopet izvolita dosedanja prof. Levec in dr. Tavčar, da bi se jima s tem pripoznanje dalo za dosedanje de- lovanje; proti temu nasvetu oglasi se dr. Zarnik s predlogom, da naj se tje kaj izvolita gg. dr. Ivan Tavčar in c. kr. učitelj Srečko Stegnar, kar se je tudi zgodilo.

M. o. Valentinčič poroča o nameravanem jahališči, da je dotični odbor pač pripravljen za- htevano svoto 3623 gld. 88 kr. za prostor plačati. Ker pa ne potrebuje več, kakor le 400 □°, vse ostalo tudi plača in taisto pokloni v dar mestu s pogodbo, da mesto oskrbuje park okoli jahališča. V druge pogodbe se pa društvo ne more spuščati. G. Valentinčič priporoča sprejem ponudbe.

Mestni odbornik Lud. Ravnihar je odločno proti ponudbi, ker si je jahalno društvo le zaradi tega premislilo, da bi se slovenskim napisom na jahališči ognili, katerih po nobeni ceni ne marajo. Odbornik nasvetuje, da naj mestni odbor na vsak način ostane pri svojem prvotnem dotičnem sklepu. S tem pred- logom se strinja tudi dr. Bleiweis.

Mestni odbornik Valentinčič se zopet oglasi na podporo ponudbe; on se opira na zasobno izjavo g. Mayerja, ki mu je rekel, da proti slovenskim napisom nima ničesar in bode tudi skrbel, da bode jahališče mestu na kras.

Pri glasovanji sprejel se je predlog gosp. Rav- niharjev.

(Red slovesnosti v cerkvi Jezusovega Sreca) prihodnjo nedeljo, 28. junija 1885. Ob devetih po- svečevanje altarja v kapeli sv. Cirila in Metoda; okoli polu enajstih velika maša pri velikem altarji in tiha maša pri novoposvečenem altarji, po veliki maši vkladanje sklepnega kamna in poslednjič za- hvalna pesem. Slovesnost opravljal bode premil. knezo-škof dr. Misija.

(Neslanost.) V predvčerajšnji 139. šte. poroča „Slov. Narod“ od neke deputacije Ljubljanskih bukvovezov pri mil. knezo-škofu, naj bi zabranili „Katoliški bukvarni“ napravo Katoliške (!) bukvo- veznice. V tolažbo prizadetim tu javno izrekamo, da na to „Katoliška Bukvarna“ še mislila ni. Moral jim je medveda le kak šaljivec natvesti, ali pa človek s kakim hudobnim namenom. Toraj bi bila bukvovezna deputacija na dotičnem kraju lahko vse sama opravila ter bi ne bilo treba mil. kneza z do- mišljijami nadlegovati. Bukvoveznica bi bila „Katol. Bukvarni“ sedaj v očitno zgubo, za tako pa nikdo rad ne dela. Druzega ne bomo zavračevali, ker pri nevošljivcih se pač malokdaj kaj opravi.

„Katoliška Bukvarna“.

(„Duhovno Pastirstvo“), III. del, obsegajoč nauk o sv. zakramentih, je ravnokar izšel. S tem zvezkom utegne dušnim pastirjem posebno vstreženo biti, ker obravnava najvažnejša sv. opravila mašnikova z ved- nim ozirom na dejanske potrebe duhovno-pastirske službe. Dobiva se v „Katol. Bukvarni“ v Ljubljani ter stane 1 gl. 5 kr. po pošti poslan 1 gl. 15 kr.

(Kresovi) goreli so sinoči zopet po celi deželi po višavah, po hribeih, kakor tudi po planem na spomin tistih žalostnih časov, ko je Turek po naših krajih požigal in so si ljudje njegove uskoke s kre- sovi po gorah naznanjali. Posebno krasen bil je letos tudi „Sokolov“ kres na zgorenjem Rožniku pri cerkvi, kjer se je vžgala nalašč za to pripravljen velikanška kopica drv in brstja. Plamen kakor steber visok plapolal je kviško, iskre so se pa visoko pod oblake dvigale. Za cerkvijo vžigal se je umetalni ogenj in spuščali so seraketi, ki so ognjenim zma- jem podobni proti nebu sikali, visoko pod oblaki pa so se razsipali na mnogo žarnih lučie, svitlim zvezdam podobnih. „Slavec“, tukajšnje pevsko dru- štvo, je pa na stotine zbranega občinstva prav na veliko zadovoljnost razveseljeval pozno v noč. Kre- sove prižigali pa so tudi drugod po svetu na sinočni večer, če tudi iz drugzega povoda. Poletje se je pri- čelo namreč v noči med 21. in 22. t. m. in Nemci so se nekda spominjali paganskega praznika, kedar so v starih časih solnčnemu bogu ognje prižigali ob času solnčnega povrata meseca junija, ali kakor se v nemškem reče: „Zur Zeit der Sommer-Sonnen- wende!“ Sedaj so po Nemškem kresove menda že

večinoma opustili. Saj tako nam pripovedujejo, kateri so z ondašnjimi razmerami znani.

(Pisateljsko podporno društvo) ima jutri (četrtek) ob 6. uri zvečer svoj redni občni zbor v čitalnični dvorani. Društvenike opozarjamo, da se naj vdeležé vsaj v tolikem številu, da bode sklepčen občni zbor, k čemur je treba navzočnosti 15 društvenikov.

(Pri cerkvi na Rožniku) so bila včeraj dovr- šena popravila in so se poslednji odri odpravili, ter je sedaj ta hiša božja jako okusno v dveh barvah prenovljena. Pod Rožnikom pa nova kapelica Lurd- ske Matere Božje prav lepo napreduje. Zida se iz neotesanega kraškega kamnja, katero bo vsej kape- lici pravo podobo kake skalnate dupline dalo. Visoka bo 4 metre, Marijina podoba v njej pa 2 metra.

(Padel je) sinoči na Gradu „čez stare šance“ Franc Kunc, učenec 4. razreda mestne šole, kre- sove preštevajoč, ter si je zlomil roko in nogo in pa na čelu se je nekaj potolkel. Ondi bi bila pač ograja živo potrebna, in če ni drugače mogoče, naj se napravi potom javnih milodarov. Vsak bo rad dal 2 krajcarja in ograja bo kmalo stala.

(Popravek.) Prav po nesreči, proti volji vred- ništva so se vtihotapile v podlistek besede: Je to pisanje poštenjaka? Ker se osebnosti nikoli nečemo dotikati, bodi zmota s tem popravljena, ter naj se čita: Je li to pisanje kristjana.

(Stepli so se) sinoči ob 1/2 8. trije kmetski ne- rodneži z brambovci na Poljanskem nasipu pred bramborsko vojarno. Enega rogovileža so vojaki prijeli in zaprli, drugzega so prav dobro nabili, tretji je pa srečno pete odnesel. Opomniti nam je še, da so prišli omenjeni trije kmetje brambovce s „krom- pirjevci“ dražit in so večinoma dobili, kar so iskali.

(Deželni odbor v Gorici) je imenoval Al. Co- tiča, ki je svršil vinarsko in sadjarsko šolo v Klosterneuburgu z odličnim vspehom, na deželni kmetijski šoli (slov. oddelek) pomočnim učiteljem.

Telegrami.

Praga, 24. junija. Vlakova na božjo pot v Velehrad dne 28. in 29. t. m. sta iz zdrav- stvenih ozirov prepovedana, ker so se na Vele- hradu nalezljive bolezni prikazale.

Rim, 24. junija. Konzistorij bo meseca julija in se bodo imenovali za kardinale nad- škofje Sidnejski, Kölnski, Capuaški in Bolonjski; poleg teh pa tudi papeževa hišna prelata Cristofari in Schiaffino.

Madrid, 24. junija. Odborniki Madridskih trgovcev zahtevajo resno od kralja pre- klíc dekreta, ki objavlja, da je v Madridu kolera, ker bo vsled tega trgovina veliko škodo trpela. Kralj je pa rekel, da je na veliko ne- srečo kolera Madridu res, in se toraj dekret ne da preklicati.

Poslano.

Častiti gg. volilci Kranjskega, Loškega in Trziškega volilnega okraja!

Dopisi, kateri so došli centralnemu volilnemu odboru v Ljubljani in tudi meni, spričujejo, da na- meravajo častiti gg. volilci tamošnjega volilnega okraja v slučaju druge volitve za državni zbor, mene za poslanca voliti.

Zaupanje, katero meni častiti gg. volilci s tem dokazujejo, je meni v največjo čast, in jim zato iz- rekam svojo najprisrčnišo zahvalo. Ker se pa posel deželnega odbornika, ki mi ga je deželni zbor na- klonil, nikakor ne more uspešno opravljati, ako se mora ob času državnega zbora skoraj pol leta pre- trgati, zato ne morem prevzeti kandidature za dr- žavnega poslanca, in to očitno izjavljam, da bi se pri volitvi glasovi ne cepili.

Zagotavljam pa častite gg. volilce, kateri so me počastili s svojim zaupanjem, da mi bode to ostalo vedno v hvaležnem spominu, in da bodem na svojem mestu delal z vso svojo močjo v korist naše drage domovine.

V Ljubljani, 24. junija 1885.

Oton Detela,

deželni poslanec in deželni odbornik.

Tuji.

22. junija.

Pri **Malču**: Maks Wolf, trgovec, iz Monakovega. — Viktor Nedička, trgovec, z Dunaja. — Avgust Senfert, trgovec, iz Oberleutensdorfa. — P. Wrany, trg. pot., iz Warnsdorfa. —

Josip Heutsche, trgovec, iz Sternberga. — Kopstein, trgovec, iz Siska.

Pri **Slonu**: Györfy, Frankl, Nowak, Bajar, trg. pot., z Dunaja. — Emil Frick, knjigotržec, iz Grada. — Ernst Buzzi, zasebnik. — Julij Moro, trgovec, iz Čevdada n. L.

Pri **Južnem kolodvoru**: Robert Zuppinger, trgovec, z družino, iz Aleksandrije. — Helena Vidmar, zasebnica, iz Spitala. — Františka Engler, zasebnica, iz Vidma n. L. — A. Kos, zasebnik, iz Verja.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 90 kr., — domača 7 gl. 26 kr. — Rž 6 gl. 44 kr. — Ječmen 4 gl. 95 kr. — Ajda 5 gl. 60 kr. — Proso 6 gl. 60 kr. — Turšica 5 gld. 60 kr. — Oves 3 gl. 62 kr.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

24. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 50 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 10 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 50 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 15 „
Akije avstr.-ogerske banke	858 „ — „
Kreditne akije	288 „ 25 „
London	124 „ 25 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 85 „
Ces. cekini	5 „ 87 „
Nemške marke	60 „ 95 „

Od 23. junija.

Ogerska zlata renta 4%	99 gl. 30 kr.
„ papirna renta 5%	92 „ 90 „
Akije anglo-avstr. banke	200 gld. 98 „ 25 „
„ Länderbanks	95 „ 75 „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	565 „ — „
„ državne železnice	293 „ 75 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	201 „ 90 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 128 „ — „
4% „ „ „ 1860	500 „ 139 „ 50 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 167 „ 50 „
„ „ „ 1864	50 „ 166 „ 50 „
Kreditne srečke	100 „ 175 „ 75 „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 17 „ 75 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	113 „ 75 „
„ Ferdinandove sev.	106 „ — „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „

V „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani je dobiti:

DUHOVNO PASTIRSTVO.

Slovenskim bogoslovem in mašnikom spisal (1)

Anton Zupančič, profesor pastirstva.

I. del (oseba pastirjeva, homiletika, katehetika) stane 1 gl. 20 kr., po pošti 1 gl. 30 kr.

II. del (splošnja liturgika, ljudske pobožnosti, brevijar, sv. maša) velja 95 kr., po pošti 1 gl. 5 kr.

III. del (sv. zakramenti) velja 1 gl. 5 kr., po pošti 1 gl. 15 kr.

Dovršni zvezek še izide.

Ivan Lapajne v Krškem

je izdal in ima v zalogi sledeče (19)

knjige in knjižice za ljudske šole in učitelje:

a) Praktično metodiko	cena — gl. 80 kr.
b) Prvi poduk	— „ 60 „
c) Fiziko in kemijo	— „ 60 „
d) Prirodopis	— „ 56 „
e) Zemljepis	— „ 26 „
f) Geometrijo	— „ 24 „
g) Malo fiziko	— „ 23 „
h) Domovinoslovje	— „ 20 „
i) Pripovedi iz zgod. Štajerske	— „ 6 „
j) Opis krškega okraj. glav.	— „ 30 „
k) Zgodovina štaj. Slovencev	1 „ 20 „

Isti pisatelj ima v zalogi tudi razne pisanke in risanke, mali slovenski zemljevid krškega dežele z deli sosednih kronovin, cena 1 kr., ter slovensko-nem- ški zemljevid Avstrijsko-Ogerske, cena 1 kr., in zemljevid Krškega okrajnega glavarstva, cena 5 kr.

Izvrsten méd

(garantiran pitance)

v plehastih škatljah po 5 kil (kilo po 60 kr.), škatlja 30 kr., se dobiva proti poštenu povzetju ali pa proti gotovi plači pri

OROSLAVU DOLENCU, svečarji v Ljubljani.

(15)

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.